



Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 5. aprīlī
(OR. fr, en)

7769/22

JEUN 39
EDUC 114
SPORT 21
ENV 308
ONU 48

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	7053/22
Temats:	Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi "Veicināt jauniešu kā pārmaiņu virzītājspēku iesaisti ar mērķi aizsargāt vidi"

Pielikumā pievienoti minētie Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi, kurus Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padome apstiprināja 2022. gada 5. aprīlī.

Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi "Veicināt jauniešu kā pārmaiņu virzītājspēku iesaisti ar mērķi aizsargāt vidi"

PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠO DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ATGĀDINOT, KA:

1. ES jaunatnes stratēģijai pievienotais Eiropas jaunatnes mērķis Nr. 10 "Ilgtspējīga un zaļa Eiropa" paredz "[i]zveidot sabiedrību, kurā visi jaunieši ir vides jomā aktīvi, izglītoti un spējīgi panākt izmaiņas savā ikdienas dzīvē";
2. Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam ¹ ir atzīts, ka jaunieši ir "izšķiroši svarīgi pārmaiņu veicinātāji" saistībā ar ilgtspējīgu attīstību. Turklāt Apvienoto Nāciju Organizācijas Pasaules rīcības programmā attiecībā uz jauniešiem ² ir mudināts jauniešus aktīvi iesaistīties sabiedrības dzīvē;
3. Eiropas Savienība ir apņēmusies īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), lai nākotnes pasauli veidotu zaļākā, mierpilnākā un taisnīgākā veidā ³;

¹ Rezolūcija 70/1, kuru Ģenerālā asambleja pieņēma 2015. gada 25. septembrī. Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam.

² Apvienoto Nāciju Organizācijas Pasaules rīcības programma attiecībā uz jauniešiem, 2010. gada jūnijs: <https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>

³ Padomes secinājumi "Ilgtspējīgas Eiropas izveidošana līdz 2030. gadam" (2019. gada 10. decembris): <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14835-2019-INIT/lv/pdf>
Padomes secinājumi "Visaptveroša pieeja tam, lai tiktu paātrināta ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošana – pēc Covid-19 krīzes atjaunot uzlabojot" (2021. gada 22. jūnijs) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9850-2021-INIT/lv/pdf>

4. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis ir pilnībā apņēmušās īstenot Parīzes nolīgumu, ko 2015. gada decembrī pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas konferencē par klimata pārmaiņām Parīzē (*COP 21*). Lai sasniegtu Parīzes nolīguma mērķi un uzdevumus, Eiropas Savienība uzsver visu sešu klimatiskās autonomizācijas rīcības elementu nozīmi, atzīst jauniešu kā pārmaiņu virzītājspēku būtisko lomu klimatrīcībā un aicina jauniešus vēl vairāk iesaistīties klimata pārmaiņu politikā starptautiskā, Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī un klimatiskās autonomizācijas rīcības potenciāla atraisīšanā;
5. vides aizsardzība ir viens no galvenajiem Eiropas Savienības mērķiem, kas jo īpaši nodrošinās "vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu" ⁴ un palīdzēs panākt klimatneitralitāti līdz 2050. gadam ⁵;
6. Eiropas Jaunatnes gads (2022) ⁶, kura mērķis ir pastiprināt Eiropas Savienības, dalībvalstu un reģionālo un vietējo iestāžu centienus atbalstīt jauniešus un strādāt ar viņiem laikā, kad sākam pārvarēt pandēmiju, ir paredzēts arī tam, lai popularizētu jaunās iespējas un izdevības, ko sniedz zaļā un digitālā pārkārtošanās. Zaļās un digitālās pārkārtošanās procesam vajadzētu būt iekļaujošam, un tajā vajadzētu pievērst uzmanību to jauniešu integrēšanai, kuriem ir mazāk iespēju;

⁴ Līguma par Eiropas Savienību 3. pants.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts").

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2021/2316 (2021. gada 22. decembris) par Eiropas Jaunatnes gadu (2022), OV L 462, 28.12.2021., 1. lpp.

7. Eiropas zaļais kurss ⁷ ir ceļvedis ilgtspējīgas sabiedrības izveidei Eiropas Savienībā, nodrošinot taisnīgu un iekļaujošu pārkārtošanos visiem. Tajā uzsvērts, ka uzmanība būtu jākoncentrē uz tālākajiem reģioniem, kas ir īpaši neaizsargāti pret klimata pārmaiņām un dabas katastrofām;

APZINOTIES, KA:

8. pieaug jauniešu informētība un vēlme iesaistīties ilgtspējīgas attīstības jautājumos, jo īpaši vides un klimata jautājumos ⁸. Saistībā ar izpratnes veicināšanu par vides jautājumiem, tostarp klimata pārmaiņām, jaunieši ir lielā mērā tikuši mobilizēti vietējā, reģionālā, valsts, Eiropas un starptautiskā līmenī – gan atbalsta pasākumu un klimata jautājumiem veltītu gājienu ietvaros, gan izmantojot tiešsaistes mobilizācijas kampaņas un citus līdzekļus;
9. daudzi jaunieši atbalsta stingru rīcību vides jomā un pasākumus, kuru mērķis ir cīnīties pret klimata pārmaiņām ⁹ un biodaudzveidības zudumu. Daži no jauniešiem ir iesaistīti videi draudzīgā praksē, kas var kalpot par paraugu pārējai sabiedrībai. Jaunie delegāti no visas pasaules, tostarp no visām Eiropas Savienības dalībvalstīm, Glāzgovā notikušajā COP26 nāca klajā ar *Youth4Climate* manifestu, lai aicinātu pasaules līderus rīkoties ¹⁰;

⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas zaļais kurss". COM/2019/640 final.

⁸ Eiropas Komisija, Eurobarometra zibensaptauja 478 (2019) "*How do we build a stronger, more united Europe? The views of young people: report*" (Kā mēs varam izveidot spēcīgāku un vienotāku Eiropu? Jauniešu viedokļi: ziņojums).

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/99cb705b-fa13-11e9-8c1f-01aa75ed71a1/language-en>

⁹ Eiropas mēroga apsekojums, galvenais ziņojums par vairākām valstīm, *#Climate of change*, 2021. gads: https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/04/IPSOS-Multi-Country-Report-complete.FINAL_.pdf

¹⁰ *Youth4Climate* manifests ir Itālijas valdības sarīkotā pasākuma "*Youth4Climate: Driving Ambition*" rezultāts. Tajā ir ietvertas idejas un konkrēti priekšlikumi par dažiem vissteidzamākajiem klimata programmas jautājumiem, tostarp par izglītību ilgtspējīgai attīstībai.

10. mobilizācijas un iesaistes līmenis jauniešu starpā atšķiras: augsts izglītības ¹¹, kultūras un sociālā kapitāla līmenis parasti atbilst augstākam iesaistes līmenim;
11. Covid-19 globālā veselības krīze un globālās saimnieciskās darbības pagaidu palēnināšanās, kam ir bijušas būtiskas ekonomiskās un sociālās sekas, jo īpaši attiecībā uz jauniešiem, ir izgaismojušas tiešo ietekmi, ko uz vidi atstāj konkrētas cilvēka veiktās darbības ¹². Dažādie valstu un Eiropas stimulu kopumi un plāni krīzes pārvarēšanai ir iespējas virzīt uz priekšu ilgtspējīgu un zaļu pārkārtošanos, kurā visiem jauniešiem vajadzētu būt iespējai pilnībā iesaistīties kā pārmaiņu virzītājspēkiem.

UZSKATA, KA:

12. ir svarīgi nodrošināt, lai visi jaunieši – neatkarīgi no tādiem faktoriem kā dzimums, invaliditāte, izglītības līmenis, sociālais un ekonomiskais stāvoklis, izcelsmes valsts vai dzīvesvieta – izprastu ilgtspējīgas attīstības izaicinājumus un apzinātos lēmumu, darbību un dzīvesveida izvēles ietekmi uz vidi, biodaudzveidību un klimatu. Visām paaudzēm, tostarp jauniešiem, vajadzētu būt nepieciešamajām kompetencēm, lai attiecīgi rīkotos;
13. lai jaunieši varētu pilnībā iesaistīties, viņiem vajadzētu būt uzticamai, uz pierādījumiem balstītai informācijai un datiem, lai tādējādi viņi varētu izdarīt uz informāciju balstītus spriedumus par vides, biodaudzveidības un klimata pārmaiņu problēmām un risinājumiem un lai viņi varētu attīstīt un stiprināt kritiskās domāšanas prasmes. Būtu jāīsteno centieni apkarot dezinformāciju par vidi un klimata pārmaiņām;

¹¹ David E. Campbell, "What is the impact of education on civic and social engagement?" (Kāda ir izglītības ietekme uz pilsonisko un sociālo iesaisti?) "Measuring the effects of education on health and civic engagement" (Novērtēt izglītības ietekmi uz veselību un pilsonisko iesaisti). Kopenhāgenas simpozija protokols, ESAO 2006. gads, <https://www.oecd.org/education/innovation-education/37425694.pdf>

¹² Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (IPCC), "Climate Change 2021: The Physical Science Basis (Klimata pārmaiņas 2021: Fizikālo zinātņu pamatojums): https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_SPM_final.pdf

14. ir svarīgi arī veicināt dialogu gan jauniešu, gan paaudžu starpā par ētikas jautājumiem, kas saistīti ar ilgtspējīgu attīstību, vides aizsardzību un cieņu pret dzīvām būtnēm, paverot iespējas diskusijām, lai tādējādi jaunieši un sabiedrība kopumā varētu pārdomāt ar šiem jautājumiem saistītās vērtības un pretrunas;
15. centieni mobilizēt jauniešus saistībā ar vides jautājumiem un pasākumiem, kas paredzēti cīņai pret klimata pārmaiņām, piesārņojumu un biodaudzveidības zudumu, būtu jāatspoguļo vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmeņa sabiedriskajā politikā. Tiem būtu ne tikai pēc iespējas jāattaisno jauniešu cerības, bet arī jādod viņiem iespēja aktīvi un jēgpilni piedalīties minētās politikas izstrādē un īstenošanā;
16. lai jauniešus iesaistītu ar vidi saistītā rīcībā, jau no ļoti agras bērnības ir vajadzīga izpratnes veicināšana un mācīšanās – gan formālā un neformālā, gan ikdienējā – par vides jautājumiem;
17. Lai jaunieši pilnībā spētu ierosināt un izstrādāt praktiskus risinājumus vides problēmu risināšanai, viņi, tostarp tie jaunieši, kuriem ir mazāk iespēju, būtu jāatbalsta viņu brīvprātīgā darba vai uzņēmējdarbības projektu īstenošanā, un viņiem būtu jāgūst labums no praktiskā atbalsta un tehniskās palīdzības, kā arī no publiskām dotācijām vai privātiem ieguldījumiem.

VĒRŠ UZMANĪBU UZ ŠĀDIEM JAUTĀJUMIEM:

18. ir svarīgi mudināt visus jauniešus iesaistīties dzīves ietekmēšanā savās vietējās kopienās, tostarp, ja iespējams, izglītības un mācību iestādēs, jauniešu un darba ar jaunatni organizācijās, kā arī vietējās un reģionālajās iestādēs, lai tādējādi viņi varētu būt tādu pārmaiņu veicinātāji un virzītājspēki, kuras uzlabo vides aizsardzību un palīdz cīnīties pret klimata pārmaiņām un biodaudzveidības zudumu;
19. sadarbība starp lēmumu pieņēmējiem, izglītības un mācību iestādēm, jauniešu un darba ar jaunatni organizācijām un citām ieinteresētajām personām vides jomā ir būtiska, lai atbalstītu jauniešu iesaisti un dotu viņiem iespēju rīkoties. Būtu jāsekmē savstarpēja uzticēšanās un sadarbība tajos lēmumu pieņemšanas procesos, kuri saistīti ar vidi;
20. ar vides aizsardzību saistīto lēmumu pieņemšanas procesos būtu jāpievēršas paaudžu solidaritātes un taisnīguma jautājumam, lai pašreizējo paaudžu ieguvumi nebūtu pretrunā nākamo paaudžu tiesībām;

NORĀDA UZ SEKOJOŠO:

21. idejas un viedokļi, ar ko jaunieši apmainījās 2022. gada janvārī notikušajā ES jaunatnes konferencē – ES jaunatnes dialoga 9. cikla sākumā – attiecās uz šādiem jautājumiem:

- a) *tika noteiktas piecas darbības jomas. ES jaunatnes dialoga 9. ciklā jauniešiem un lēmumu pieņēmējiem būs jādomā un jāstrādā saskaņā ar šīm konkrētajām jomām, lai izstrādātu konkrētus priekšlikumus;*
- b) *pirmkārt, informācijas un izglītības jomā – neformālās izglītības laikā iegūtās prasmes ir jāatzīst par pilnvērtīgu mācīšanās procesu. Gan vietējās iestādes, gan jauniešu organizācijas ir atbildīgas par kopīga darba īstenošanu, lai jauniešiem dotu iespēju uzzināt vairāk par vidi un rast risinājumus. Izglītība ir visvērtīgākais ieguldījums demokrātijā;*
- c) *attiecībā uz rīcību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu – ir jādod jauniešiem iespēja aktīvi piedalīties tādu lēmumu pieņemšanā, kuri noteiks viņu dzīvi un nākamo paaudžu dzīvi. Jauniešiem ir jāpiedalās lēmumu pieņemšanas procesā visos līmeņos. Ļoti bieži jaunieši netiek ņemti vērā un nav pietiekami pārstāvēti, lai gan viņi ir pauduši idejas un bažas, kurām vajadzētu ieinteresēt vadošos lēmumu pieņēmējus;*

- d) *pārvaldības jomā jaunieši, kas jaunāki par 30 gadiem, veido mazāk nekā 2,6 % no valstu parlamentu deputātiem. Ir jānodrošina, lai jauniešu klātbūtne netiktu izmantota kā mehānisms maldināšanai par jauniešu iesaisti (youthwashing). Ir jānodrošina efektīvi instrumenti pastāvošajām struktūrām, piemēram, ES jaunatnes dialogam un Eiropas Jauniešu parlamentam, lai tās varētu darboties kā lēmumu pieņemšanas struktūras. ES jaunatnes dialoga 9. ciklā ir jāstrādā ilgtspējīgā un iekļaujošā veidā, lai veicinātu jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā. Svarīgi ir arī tas, lai jauniešiem būtu pietiekams atbalsts, finansējums un informācija, kas ļautu viņiem iesaistīties jēgpilnā veidā. Līdzdalības procesi ir jāpārbauda valsts līmenī, lai nodrošinātu, ka tie ir pēc iespējas ilgtspējīgi un iekļaujoši;*
- e) *mobilitātes un solidaritātes jomā ir konstatēts, ka mobilitāte nav vienlīdz pieejama vai iespējama visiem jauniešiem. Pētījumi mums ļauj labāk identificēt tos jauniešus, kuri nepiedalās mobilitātes programmās. Ir jāvirzās uz efektīvākām metodēm, kas palīdzēs sabiedrībai labāk izprast solidaritātes programmas un sasniegt visus sabiedrības locekļus.*
- f) *visbeidzot, bet ne mazāk svarīgi – varētu šķist, ka piekļuve infrastruktūrai ir mazāk nozīmīga joma, taču pastāv cieša saikne starp infrastruktūru un jauniešu dzīves un izglītības kvalitāti. Tas, vai jaunieši nāk no lauku vai pilsētu teritorijas, ietekmē to, kā jaunieši pieņem lēmumus. Lauku apvidos sabiedriskais transports ir reāla problēma. Transporta problēmas var izraisīt jauniešu izolāciju. Tāpēc atsevišķu jauniešu grupu izslēgšana nevar veicināt iekļaujošas sabiedrības izveidi. Ir jānodrošina ilgtspējīgas un cenas ziņā pieejamas izvēles iespējas visiem;*

AICINA DALĪBVALSTIS SASKAŅĀ AR SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU UN ATBILSTOŠĀ LĪMENĪ:

22. atbalstīt darbu ar jaunatni, jauniešu un vides organizācijas un citus attiecīgus ekspertus un ieinteresētās personas to lomas – sniegt informāciju jauniešiem – pildīšanā un dot minētajām organizācijām, ekspertiem un ieinteresētajām personām iespēju izplatīt tādu uzticamu, precīzu un kvalitatīvu informāciju un datus par klimata pārmaiņām, biodaudzveidības zudumu, piesārņojumu un citiem vides jautājumiem, kas ir balstīti uz zinātnes faktiem, ir piemēroti dažādu vecumu un dažādas izcelsmes auditorijai un ir pielāgoti katrai ģeogrāfiskajai videi, tostarp salu vai tropu videi;
23. formālās izglītības un mācību, kā arī neformālās un ikdienējās mācīšanās dalībniekiem, tostarp jaunatnes darbiniekiem, nodrošināt mācību un profesionālās mācīšanās iespējas interaktīvās, praktiskās, uz risinājumiem vērstās mācīšanās metodēs un pieejās, lai tādējādi varētu labāk informēt, izglītēt un atbalstīt jauniešus saistībā ar vides un sociālajiem jautājumiem, kā arī klimata pārmaiņām;
24. izmantojot formālo izglītību un mācības, kā arī neformālo un ikdienējo mācīšanos, labāk nodrošināt jauniešiem tās kompetences, kas viņiem ir vajadzīgas, lai izprastu vides jautājumus un rīkotos saistībā ar tiem;
25. vajadzības gadījumā mudināt bērnus un jauniešus – kā arī dot viņiem iespēju – veidot saskari ar dabu, šajā sakarā izmantojot īpašus pasākumus, un izstrādāt zaļās iniciatīvas, saņemot atbalstu no attiecīgajām vides jautājumu jomā iesaistītajām ieinteresētajām personām. Šāda saskare ir būtiska, lai veicinātu izpratni par klimata un biodaudzveidības jautājumiem;

26. mudināt veidot partnerības starp izglītības, jaunatnes, sporta ¹³ un kultūras nozarēm, kā arī visām attiecīgajām nozarēm, lai izstrādātu transversālas, koordinētas un papildinošas izpratnes veicināšanas un uz izglītību balstītas pieejas vides, biodaudzveidības zuduma un klimata pārmaiņu jautājumiem;
27. sekmēt un atbalstīt tādu mācīšanās no līdzbiedriem aktivitāšu izveidi, kuras ir iekļaujošas un vērstas uz jauniešiem, kā arī paraugprakses apmaiņu vides un klimata pārmaiņu jautājumos, piemēram, jauno vēstnieku ("*Young Ambassadors*") programmas un mentorēšanas programmas vai mācību un sadarbības aktivitātes (*TCA, Erasmus+*) un tīklošanas aktivitātes (*NET, Eiropas Solidaritātes korpus*), lai tādējādi veicinātu visu jauniešu, tostarp to, kuriem ir mazāk iespēju, izpratni un mudinātu viņus rīkoties nolūkā aizsargāt vidi un cīnīties pret klimata pārmaiņām;
28. veicināt to, ka jaunatnes darbinieki saņem pienācīgu izglītību un mācības, lai nodrošinātu, ka jaunatnes jomas aktivitātes, kuras izstrādātas jauniešu vajadzībām un kopā ar jauniešiem, ir videi draudzīgas un ilgtspējīgas. Turpināt izstrādāt piemērotas darba ar jaunatni iniciatīvas, kas vērstas uz jauniešu iesaisti vides jautājumu risināšanā, jo īpaši cīņā pret klimata pārmaiņām un biodaudzveidības saglabāšanā;
29. mudināt un atbalstīt to, ka valsts iestādes, privātais sektors un pilsoniskā sabiedrība atzīst un izmanto jauniešu iesaisti vides aizsardzībā un transversālās kompetences, jo īpaši sociālās prasmes, ko viņi tādējādi ir ieguvuši;

¹³ [Padomes 2022. gada 4. aprīļa secinājumi par sportu kā ietekmes līdzekli uzvedības pārveidei par labu ilgtspējīgai attīstībai.]

30. sargāt un veidot ilgtspējīgas ¹⁴, ilgtermiņa, drošas, pieklūstamas un iekļaujošas pilsoniskās telpas sadarbībai ar vietējiem, reģionāliem, valsts, Eiropas un starptautiskiem politisko lēmumu pieņēmējiem, kurās tiek uzklauti jauniešu viedokļi neatkarīgi no viņu vecuma, bažām vai priekšlikumiem par rīcību attiecībā uz vides aizsardzību un cīņu pret klimata pārmaiņām, turklāt lai ar viņiem ne tikai apspriestos, bet arī, lai viņi varētu aktīvi piedalīties ar šiem jautājumiem saistītu lēmumu pieņemšanā;
31. veicināt jaunos pētniekus un viņu darbu ilgtspējīgas attīstības jomā, lai risinātu vides problēmas, daļēji lai kalpotu par paraugu jauniešiem un daļēji lai stimulētu un veicinātu pētījumu rezultātu apmaiņu ar jauniešiem tiešākā veidā, lai tādējādi dotu viņiem iespēju sākt rīkoties;
32. atbalstīt mācību atsauču izveidi klimata, vides un ilgtspējas jautājumos visām vecuma grupām un visiem mācīšanās, izglītības vai mācību līmeņiem vai veidiem.

AICINA DALĪBVALSTIS UN EIROPAS KOMISIJU SAVĀS ATTIECĪGAJĀS
KOMPETENCES JOMĀS UN ATBILSTOŠĀ LĪMENĪ, IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES
PRINCIPU:

33. ņemt vērā visu jauniešu un jo īpaši jauniešu, kuriem ir mazāk iespēju, īpašās vajadzības un viedokļus vietējās, reģionālās, valsts un Eiropas vides rīcībpolitikās un programmās, jo īpaši tajās, ar kurām vēršas pret klimata pārmaiņām un saglabā biodaudzveidību, veicinot viņu līdzdalību šo rīcībpolitiku un programmu izstrādē un īstenošanā;

¹⁴ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par tādu pilsonisko telpu sargāšanu un veidošanu jauniešiem, kas veicina jēgpilnu jaunatnes līdzdalību, OV C 501I, 13.12.2021., 19.–23. lpp.

34. atbalstīt un mācīties no jauniešu un jauniešu organizāciju iniciatīvām par tādu izpratnes veicināšanas pasākumu un kampaņu, tostarp digitālo pasākumu un kampaņu, izstrādi un īstenošanu, kas pievēršas klimata, piesārņojuma, biodaudzveidības un citiem vides jautājumiem;
35. veicināt, atzīt un attiecīgā gadījumā finansiāli atbalstīt darbības un programmas, ko uzsākuši un vada jaunieši vides jomā, jo īpaši tās, ar kurām cīnās pret klimata pārmaiņām un palīdz saglabāt biodaudzveidību, lai viņi varētu kļūt par pārmaiņu veicinātājiem sabiedrībā kopumā, kā arī savās izglītības un mācību iestādēs, augstākās izglītības iestādēs, jauniešu un darba ar jaunatni organizācijās, vietējās kopienās un paši savās aprindās;
36. veicināt uz vides problēmu risināšanu vērstās jauniešu brīvprātīgās darbības, jo īpaši tās, ar ko vēršas pret klimata pārmaiņām un kuru mērķis ir saglabāt biodaudzveidību, un atvieglot piekļuvi šīm darbībām, īpaši nodrošinot, ka šīs iespējas ir plaši pieejamas un par tām tiek sniegta informācija atbilstošos valstu un ES līmeņa portālos, piemēram, Eiropas Jaunatnes portālā un citos attiecīgos kanālos. Veicināt brīvprātīgā darba pieredzi, apvienojot brīvprātīgo darbu vietējā vai valsts līmenī ar brīvprātīgo darbu starptautiskā mērogā, attiecīgā gadījumā veicinot sinerģiju un papildināmību starp valstu shēmām un darbībām, tostarp valstu brīvprātīgā darba vai pilsoniskā dienesta shēmām un darbībām, ja tādas pastāv, un ES brīvprātīgā darba shēmām, lai padziļinātu jauniešu iesaisti, pilnveidotu viņu kompetences un stiprinātu viņu piederības sajūtu Eiropas Savienībai;

37. attiecīgā gadījumā ieguldīt zaļajā ekonomikā un atbalstīt jauniešus vajadzīgo kompetenču apguvē un atvieglot viņu piekļuvi mācībām, kas viņus sagatavo nākotnes zaļajām darbavietām;
38. attiecīgā gadījumā atbalstīt jaunos uzņēmējus, kuri cenšas izstrādāt projektus, kas vērsti uz praktiskiem vides problēmu risinājumiem, jo īpaši tādiem, ar ko risina klimata pārmaiņu problēmu un saglabā biodaudzveidību; veltīt īpašu uzmanību projektiem, ko izstrādājuši jaunieši, kuriem ir mazāk iespēju un kuriem nākas saskarties ar papildu grūtībām uzņēmējdarbības sākšanā;
39. attiecīgā gadījumā izstrādāt mentorēšanas programmas, kuras vada profesionāli un uzņēmēji, kuri ir aktīvi iesaistīti vides risinājumu meklēšanā, jo īpaši tādu, kas palīdz saglabāt biodaudzveidību un risināt klimata pārmaiņu problēmu, lai sniegtu atbalstu un konsultēšanu jauniešiem, kuri vēlas aktīvi iesaistīties šajā jomā;
40. palielināt Eiropas jauniešu informētību un līdzdalību ANO vides rīcībpolitikās un iniciatīvās, stiprinot sadarbību ar attiecīgām ANO struktūrām, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vides programmu (*UNEP*), Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*), Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmu (*UNDP*) un Konvenciju par bioloģisko daudzveidību (KBD);

AICINA EIROPAS KOMISIJU:

41. nodrošināt, ka visi jaunieši spēj izprast un uzņemties atbildību par Eiropas zaļo kursu un no tā izrietošajām iniciatīvām, piemēram, Jauno Eiropas "Bauhaus"¹⁵, un dažādajām Eiropas vides programmām; aktīvi popularizēt visus Eiropas Klimata pakta aspektus visu jauniešu vidū;
42. nodrošināt, ka Eiropas vides rīcībpolitiku sabiedriskā apspriešana ir pieejama jauniešiem un jauniešu un darba ar jaunatni organizācijām un ka, rīkojot šādas apspriešanas, Eiropas Komisija gan pilsoņiem, gan ieinteresētajām personām dod iespēju paust savu viedokli pirms tiesību aktu priekšlikumu galīgās redakcijas sagatavošanas. Šī paša iemesla dēļ veicināt jauniešu un jauniešu organizāciju jēgpilnu līdzdalību iedzīvotāju iesaistes iniciatīvās, kas ietilpst Eiropas Savienības misijās¹⁶;
43. popularizēt un veicināt mobilitātes iespējas Eiropā un iniciatīvas vides nozarē programmas *Erasmus+* un programmas "Eiropas Solidaritātes korpuss" kontekstā, lai nodrošinātu, ka ikviens jaunietis, kurš to vēlas, var aktīvi iesaistīties vides jautājumos, tostarp ierobežotām iespējām pakļauti jaunieši, jo īpaši no tālākiem reģioniem, kā arī no salu reģioniem un lauku un attāliem apgabaliem. Nodrošināt, ka šajās iniciatīvās prioritāte tiek dota videi draudzīgiem transporta veidiem, lai samazinātu jauniešu mobilitātes projektu oglekļa pēdu, vienlaikus nodrošinot, ka tie ir piemēroti tālāko reģionu vajadzībām, kuri saskaras ar ierobežojumiem to nošķirtības dēļ;

¹⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Jaunais Eiropas "Bauhaus"", COM(2021) 573 final.

¹⁶ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas misijām, COM(2021) 609 final.

44. sadarbībā ar jauniešu organizācijām un jauniešiem īstenot mācīšanās no līdzbiedriem pasākumus par jauniešu iesaisti vides jautājumos, biodaudzveidības saglabāšanā un atjaunošanā, kā arī klimata pārmaiņu un piesārņojuma mazināšanā, lai apzinātu dalībvalstīs esošo paraugpraksi un veicinātu šīs prakses apmaiņu starp dalībvalstīm;

AICINA VISAS IEINTERESĒTĀS PUSES, KAS PIEDALĀS EIROPAS SADARBĪBAS INICIATĪVĀS JAUNATNES LIETU, VIDES UN KLIMATA PĀRMAIŅU JOMĀ:

45. attīstīt uz vides jautājumiem vērsta brīvprātīgā darba aktivitātes Eiropas Solidaritātes korpusa un citu brīvprātīgajiem paredzēto valsts vai starptautisko programmu atbalsta saņēmējiem; vairojot visu brīvprātīgo informētību neatkarīgi no jomas, kurā viņi ir iesaistīti, par vides jautājumiem un viņu uzdevumu ietekmi uz vidi, lai viņi būtu īpaši piesardzīgi attiecībā uz savu oglekļa pēdu, īstenojot šīs aktivitātes;
46. stiprināt Eiropas sadarbību, Eiropas līmenī apmainoties ar rīkiem un paraugpraksi tādās jomās kā jaunatnes iesaiste un līdzdalība vides pasākumos, jo īpaši klimata pārmaiņu un piesārņojuma mazināšana un biodaudzveidības saglabāšana, tostarp pilnībā izmantojot iespējas, ko sniedz *Erasmus+*, Eiropas Solidaritātes korpusa un citi attiecīgie ES finanšu instrumenti.

a) ATSAUCES

Šo secinājumu pieņemšanā Padome un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvji ir ņēmuši vērā šādus dokumentus:

- Eiropas Parlaments, 2021. gads, *Youth Ideas Report For The Conference On The Future Of Europe* (Jaunatnes ideju ziņojums konferencei par Eiropas nākotni), https://european-youth-event.europarl.europa.eu/wp-content/uploads/2021/10/2021_EYE_Report-Booklet_A5_20-10-Accessible.pdf
- Apvienoto Nāciju Organizācija, Rezolūcija 70/1, *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam), https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas zaļais kurss", COM(2019) 640 final.
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam", COM(2020) 380 final.
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas Klimata pakts", COM(2020) 788 final.
- Apvienoto Nāciju Organizācija, 2015. gads, Parīzes nolīgums, [PARĪZES NOLĪGUMA PIENĒMŠANA – Parīzes nolīguma teksts angļu valodā \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/paris_agreement/items/9444)
- Padomes secinājumi "Ilgtspējīgas Eiropas izveidošana līdz 2030. gadam – līdzšinējais progress un turpmākie pasākumi", <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14835-2019-INIT/lv/pdf>

- Padomes secinājumi "Visaptveroša pieeja tam, lai tiktu paātrināta ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošana – pēc Covid-19 krīzes atjaunot uzlabojot <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9850-2021-INIT/lv/pdf>
- Eiropas Komisija, runa par stāvokli Savienībā 2021. gadā, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_lv.pdf
- Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam, OV C 456, 18.12.2018., 1.–22. lpp.
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam, COM(2020) 625 final.
- Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030), OV C 66, 26.2.2021.
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par tādu pilsonisko telpu sargāšanu un veidošanu jauniešiem, kas veicina jēgpilnu jaunatnes līdzdalību, OV C 501I, 13.12.2021., 19.–23. lpp.
- Padomes secinājumi par ES jaunatnes stratēģijas (2019.–2021. gadam) īstenošanu, OV C 504I, 14.12.2021., 10.–11. lpp.
- *Youth4Climate* manifests, 2021. gada novembris, [Youth4Climate manifests \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/youth4climate).

b) DEFINĪCIJAS ŠO SECINĀJUMU VAJADZĪBĀM

"Biodaudzveidība" ir dzīvo organismu dažādība visās vidēs, tai skaitā sauszemes, jūras un citās ūdens ekosistēmās un ekoloģiskajos kompleksos, kuru sastāvdaļas tie ir; tā ietver daudzveidību sugas ietvaros, sugu daudzveidību un ekosistēmu daudzveidību;

"klimata pārmaiņas" ir ar cilvēka darbību tieši vai netieši izskaidrojamas klimata pārmaiņas, kas izmaina Zemes atmosfēras sastāvu un saasina klimata norišu dabiskās variācijas, kuras ir novērotas salīdzināmos laika periodos;

"iesaiste" ir ikviena darbība, ko vispārējās interesēs veic brīvprātīgi vai brīvprātīgo misijas veidā. Ar jēdzienu "iesaiste" apzīmē brīvprātīgu un nesavtīgu pilsonisko rīcību citu labā;

"vide" ir dabas un sociālekonomisku elementu kopums, kas veido indivīda, iedzīvotāju kopuma vai kopienas dzīves apstākļu satvaru dažādos telpiskos mērogos. Attiecīgi vides aizsardzība ietver pasākumu veikšanu nolūkā ierobežot vai novērst cilvēka darbības negatīvo ietekmi uz vidi;

"mentorēšana" ir profesionālā vidē strukturētas brīvprātīgas attiecības starp jauniešu un mentoru vidējā termiņā un ilgtermiņā;

"mācīšanās no līdzbiedriem" ir aktivitātes, kas ES līmenī dod iespēju dalībvalstīm, kuras saskaras ar līdzīgiem politikas izaicinājumiem, strādāt kopās un apmainīties ar labas prakses piemēriem, koncentrēties uz valstij raksturīgiem izaicinājumiem vai ar līdzīgo valstu un – attiecīgā gadījumā – ieinteresēto personu organizāciju un neatkarīgu ekspertu palīdzību atbalstīt konkrētu valsts reformu programmu ¹⁷;

¹⁷ Padomes Rezolūcija par pārvaldības struktūru stratēģiskajam satvaram Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030), (2021/C 497/01), 11. punkts.

"ilgtspējīga attīstība" ir pašreizējo paaudžu vajadzību apmierināšana tā, lai neapdraudētu nākamo paaudžu spēju apmierināt savas vajadzības. Tā veicina dinamisku ekonomiku, pilnīgu nodarbinātību, augstus izglītības, veselības aprūpes un sociālās un reģionālās kohēzijas standartus, kā arī vides aizsardzību drošā un miermīlīgā pasaulē, kurā tiek respektēta kultūru daudzveidība;

"ierobežotām iespējām pakļauti jaunieši" ir jaunieši, kas saskaras ar šķēršļiem, kuri liedz viņiem efektīvi izmantot iespējas ekonomisku, sociālu, kultūras, ģeogrāfisku vai ar veselību saistītu iemeslu dēļ, savas migrantu izcelsmes dēļ vai tādu iemeslu dēļ kā invaliditāte vai mācīšanās grūtības, vai jebkāda cita iemesla dēļ, tostarp tāda iemesla, kas varētu būt par cēloni diskriminācijai saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantu ¹⁸.

¹⁸ Definīcija Regulas (ES) 2021/888 2. panta 4. punktā.